

College van Gedeputeerde Staten van Overijssel
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

SER Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
www.ser-overijssel.nl

Datum: 26 augustus 2020

Onderwerp: input herstelmaatregelen

Inlichtingen bij
mw. O.P. Wertheim-Davygora
telefoon: 038 499 94 97
mail: OP.Wertheim-Davygora@overijssel.nl

Geacht college,

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2021 op 1 juli 2020 in Provinciale Staten van Overijssel is ook het Statenvoorstel Overijsselse aanpak coronacrisis (kenmerk 2020/1101493) besproken. Het college van GS heeft daarin aangekondigd in het kader van de Begroting 2021 met een gericht (separaat) voorstel te komen voor de herstelmaatregelen.

Door de IPO Taskforce Herstelplan Regionale Economie is een concept 'Herstelplan Regionale Economie' opgesteld, dat de SER Overijssel vertrouwelijk mocht ontvangen. Het betreft het aanbod vanuit de provincies aan het Rijk, EU, bedrijfsleven en gemeenten. De colleges van GS van de twaalf provincies zijn gevraagd om een reactie. En na de zomerperiode worden de gesprekken met het Rijk en andere partners vervolgd.

In het gesprek tussen de (vice)voorzitters van de SER Overijssel en gedeputeerde Van Hijum op 8 juli jl. is de SER Overijssel verzocht om te reageren op de thema's en de acties uit het herstelplan. De voltallige SER-reactie heeft dit met gedeputeerde Van Hijum besproken in het bestuurlijk overleg op 20 augustus jl.

Het verdient waardering en respect dat de provincie Overijssel onmiddellijk acties en steunmaatregelen heeft ondernomen en aanvullende overbruggingsmaatregelen voorstelt, zoals in de notitie 'Overijsselse aanpak coronacrisis' is verwoord. Ook de sociale partners binnen de SER Overijssel zetten zich in om – met de steunpakketten van overheidswege – in sectoren, branches en bedrijven mensen aan het werk te houden en ondernemers perspectief te bieden. Ook in de komende maanden zullen effectieve steunmaatregelen in acute situaties nodig blijven, wanneer bedrijven toch in problemen komen. Dit om ingrijpende gevolgen (faillissementen, massaontslagen) te voorkomen of gevolgen zo goed mogelijk op te vangen. Voor de vakbonden staan daarbij voorop:

- Behoud van werk en koopkracht;
- Mensen en bedrijven door de crisis helpen en toekomstperspectief bieden;
- Noodpakket gericht op duurzaam herstel en het aanjagen van transities: arbeidsmarkt, klimaat/energietransitie, technologische innovaties;
- Herstel gericht op duurzaam werk en banen van kwaliteit (en niet op onzekere contracten).

De SER Overijssel onderschrijft van harte de opvatting van GS dat herstel niet zonder meer herstel van het oude kan zijn. Kansrijk sociaaleconomisch herstel is gericht op vernieuwing en op versnelling van noodzakelijke veranderingen en ontwikkelingen. Zo is het indrukwekkend om te zien hoe professionals in het onderwijs onder druk van de crisistomstandigheden de digitalisering een enorme impuls hebben gegeven.

De kern van het Overijsselse sociaaleconomisch herstelprogramma zou dan ook moeten zijn: versterkt de crisis te boven komen door het goede oude te combineren met innovaties. Dit geldt ook voor 'de hoe vraag': zoek nieuwe vormen, waarbij we ons vooral ook laten inspireren door jongeren. Zij zijn immers ook relatief zwaar geraakt door de crisis. Uit de SER-interviews met Overijsselse jongeren blijkt dat

jongeren een originele kijk hebben op de vraagstukken van deze tijd en soms een frisse andere aanpak voorstellen.

Samenvattend geeft de SER Overijssel de volgende hoofdrichtingen voor de voorbereidingen van de herstelmaatregelen door GS:

1. **Topfite arbeidsmarkt, met extra aandacht voor kwetsbare categorieën (mbo-sectoren); benaderen vanuit de factor 'mens' in plaats van alleen vanuit de factor 'bedrijf':**
    - a. Ontwikkel verder en bouw uit initiatieven als het Overijssels Vakmanschap in nauwe samenspraak met sociale partners. Mogelijk inrichten voor meerdere sectoren. Met meer (experimenteer)ruimte voor de eigen regie van werknemers.
    - b. Besteed extra aandacht aan de inclusiviteit van de arbeidsmarkt, juist tijdens en na de coronacrisis. Maak (meer) vaart met sociaal ontwikkelbedrijven in Overijssel als vangnet en springplank voor mensen die zonder extra ondersteuning minder kans maken op de arbeidsmarkt. Zorg dat inspanningen zich richten op het voortbouwen op de bestaande expertise en de bestaande infrastructuur, en niet op het ontmantelen en herorganiseren van wat er al was.
    - c. Richt herkenbare, laagdrempelige, onafhankelijke werknemersservicepunten/werkcentra in, waar jongeren, werkenden en werkzoekenden terecht kunnen voor advies en ondersteuning bij alles wat met leven lang ontwikkelen te maken heeft, naast aandacht voor eenduidige werkgeversdienstverlening ook. De provincie kan bevorderen dat in Overijsselse arbeidsmarktregio's hiermee geëxperimenteerd wordt.
    - d. Besteed extra aandacht aan de kwetsbare positie van jongeren. Zij zijn in meerdere opzichten zwaar getroffen door de coronacrisis: juist jongeren raken hun werk kwijt, er is minder kans op bijbanen, vakantiewerk, stages, bbl-trajecten, opleidings- en beroepsperspectieven zijn in één klap onzeker geworden, de woningmarkt is voor jongeren desastreus. De SER Overijssel verwijst naar de separate brief betreffende het vervolgtraject van het mbo 2/3-advies 'Vakmensen gevraagd, nu en straks'.
    - e. Verbind herstelprogramma's aan het creëren van duurzame (nieuwe) banen met toekomstperspectief. Dit kan o.a. worden gerealiseerd met gerichte omscholings- en van werk naar werktrajecten via praktijkleren, waarbij leren en werken worden gecombineerd. Flexwerkers en zzp-ers zijn onmisbaar voor een goede sociaal-economische ontwikkeling in onze provincie. Met name in de horeca, vrijetijdseconomie en de culturele sector raken veel mensen hun tijdelijk werk of opdrachten kwijt. Veel talent dreigt op die manier buiten de boot te vallen en zelfs voor langere tijd verloren te gaan.
    - f. Werk aan (blijvende) waardering voor vitale beroepen in de zorgsector en het onderwijs en de kwaliteit van publieke dienstverlening..
    - g. Organiseer meer en gerichtere inspanningen voor verbetering van taal- en digitale vaardigheden. Door de plotselinge en naar verwachting blijvende omschakeling naar meer thuis leren en thuiswerken zijn digitale vaardigheden en de beschikking over goede internetfaciliteiten nog essentiëler geworden. Dit mag niet een bron van grotere kansenongelijkheid worden.

  2. **Denken in sterke clusters in Overijssel; beter benutten van de 'unique selling points' en focussen op de regionale aspecten:**
    - a. Ontwikkel een integrale aanpak (conform het 'Conceptherstelplan Regionale Economie' van het IPO), verbindt herstelmaatregelen met het oplossen van grote maatschappelijke opgave in Overijssel met name op het gebied van energie, klimaat, circulaire economie, biodiversiteit, natuur en sociale inclusiviteit.
    - b. Voorkom stagnatie in de bouw en aanverwante sectoren door extra investeringen (aanjaagfunctie) in bouwlocaties, waarbij aandacht voor het nieuwe wonen en werken (nieuwe woningen met thuiswerkplekken / leegstand bedrijventerreinen) en verduurzamingsprojecten. Haal bouw- en infrastructurele projecten, gebiedsontwikkelingsplannen zo mogelijk naar voren. Extra impulsen aan de bouwsector voorkomen dat er teveel gaten vallen in de opdrachtenvoorraad op korte en langere termijn.
-
-

3. Regionale verdienvermogen en nieuwe businessmodellen:

- a. Stel het verdienvermogen van Overijsselse bedrijven zeker, ook op langere termijn. Investeer in de kwaliteit van de arbeid: actieve aandacht voor arbeidsinhoud, -omstandigheden, -verhoudingen en -voorwaarden en in scholing en ontwikkeling van alle werkenden in alle typen arbeidsorganisaties. Stimuleringsregelingen op maat voor start ups, scale ups, 'klassieke' mkb-bedrijven kunnen de bedrijfsvoering verder versterken.
- b. Voorkom uitstroom naar de Randstad. Naast een aantrekkelijke fysieke omgeving zijn ook sociale vestigingsvoorwaarden essentieel voor een krachtige sociaaleconomische ontwikkeling: de beschikbaarheid van gemotiveerd en goed opgeleid personeel, het voorhanden zijn van goede woningen (ook voor jongeren) en voorzieningen, het bieden van aantrekkelijke leefomgeving voor jonge mensen.
- c. Zorg voor het op peil houden van een optimale, fijnmazige ov-infrastructuur, met name ook om opleidingen, stages en banen bereikbaar te houden voor jongeren.

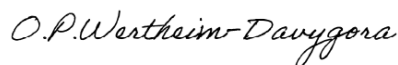
Voor de meeste van deze punten geldt dat de ze niet het exclusieve of primaire terrein van de provincie zijn. De effectiviteit van een Overijssels herstelprogramma staat of valt met goede samenwerking van de provincie met de partijen in de (deels) Overijsselse arbeidsmarktregio's: UWV, gemeenten, sociale partners, onderwijs en maatschappelijke instellingen. De SER Overijssel draagt daaraan graag actief bij.

Tenslotte vraagt de SER Overijssel graag aandacht voor het volgende. De omvang en impact van de coronacrisis dwingen de overheid, bedrijven, werknemers en burgers om anders te denken (omdenken), sneller te handelen en zaken anders aan te pakken. Dit nodigt ook uit om anders om te gaan met begrotingen, andere stevige accenten te leggen, meer integrale oplossingen voor vraagstukken binnen de afzonderlijke portefeuilles te zoeken, en goed te kijken naar maatschappelijke en economisch multipliers. Een standaard aanpak en een standaard begroting zijn logischerwijs niet het meest geëigend voor niet standaard situaties (zoals de coronacrisis en de historisch grote economische krimp dientengevolge).

Met vriendelijke groet,

ir. H.A.A.M. (Harry) Webers
Voorzitter

drs. O.P. (Aljona) Wertheim-Davygora
Secretaris-directeur